

2000
Nr 6

ÕHAK

**Herneste
ehmataja**

**Mammutilaps
ja tuul**

**Onu Edgari
kolm koera**

**Mänge sinu
sünnipäevaks õige klouni**

Teeme

ISSN 0134-2266

Maale

VALERIA RÄNIK

LÕUNA-EESTIMAAL ON
VÕLU-VÕRUMAA.
LÕUNA-VÕRUMAALE
TULEN SUVEKS MA.

KESSE TEAKS SIINKANDIS
IGAT OJA, KESSE
KOKKU LOEKS JÕE ÕED JA
OJA POJAKESED?

RÄNDAN KÕIK SEE LÄBI.
EES ON LAHE AEG.
VÕRU-VÕLUMAA JA
SUVE VAHEAEG.

Minu vanaemad

VALERIA RÄNIK

LINNAVANAEMAL ON KÕIK LILLED
LILLED.
TEMA TEAB, ET PUUD ON PUUD JA
KÜTTEPUUD.
LINNAVANAEMAL ON KÕIK LINNUD
LINNUD.
TEINE VANAEMA TEAB KA PALJU
MUUD.
TEINE VANAEMA TEAB, MIS PUULT
SAIN PINNU.
IGA LINNU NIME TUNNEB TEMA SUU.

Illustreerinud TIINA REINSALU

Soos

VALERIA RÄNIK

ÜLE MAA VIIB RAUDTEE,
AGA SOOS ON LAUDTEE.
ASTU TASA, VAATA ETTE,
MUIDU KUKKUDA VÕID VETTE!

AINULT MUINASJUTUS IME
MEHED VETEST ÜLE TÕI:
ÜHEL HIIREL
HAKKAS KIIRE
JA TA TÜHJAKS JÕE JÕI...

ON MEIL MAHTI IMET LOOTA?
VAATA HOOLEGA JA OOTA:
ÄKKI ILMUB SOO AURUST
LIBLIKASUURUNEGI SAURUS?

JA KUI ILM ON HEA JA TUULE-
VAIKNE, KÜLLAP VARSTI KUULED,
KUIDAS KASVAB MOOSIMARI.
OLE AINULT VAIT KUI VARI!

SIIS SAAD LINNA KAASA NOOSI
MAITSVAT MOOSIMARJAMOOSI.

LEELO MÄRJAMAA

Suvi

TRALLITAB
MEREVAHUS
KUKERPALLITAB
NAERUSUI
VEEREB
RULLIB
LAINEID KALLISTAB
JUUSTES
LIIV
PÄRLID JA
MILLIMALLIKAD

EESTI

RAHVUSRAAMATUKOGU

Tasakaal

AIN VÄÄT

TOONEKURG, NÄE, SEISAB
ÜHE JALA PEAL.
KUI VAID TAHAB, SEISAB,
TEISE JALA PEAL.

TEINE KURGKI SEISAB
ÜHE JALA PEAL.
TEINE KURG SEISAB
TEISE JALA PEAL.

Vabaõhu- kontsert

AIN VÄÄT

VABAÕHULAVAL TOIMUS KONTSERT
KONTSERT KESTIS ÜLE TUNNI.
PUBLIK TÕUSEB JA PLAKSUTAB...
LAHKUMA KEEGI EI SUNNI,
AGA IGAÜKS VIST EI TEAGI,
ET SIINSAMAS PEAGI
ÖÖBIK LAULAB JA LAKSUTAB.

Koolipoisi taskud

AIN VÄÄT

KAMM,
TASKURÄTT,
RAHAKOTT.
ARVUTI, PLIIATSID, KUMM.
TÜDRUKULE KOMM.

MARIKA JOHANSON

Laisk Liisu

LAISKUS NAGU KAISUKARU
PUGES LIISU KAISU.
MUUTIS ENNAST VÄIKESEKS
JA NURUS PEHMET PAITUST.

TEGEMISED UNUNESID,
MÄNG JÄI POOLELI.
KELLEL SÜLES KAISUKARU,
SEE ON HOOLEST PRII.

UNISE JA VAIKSENA
TA ISTUS LIISU JUURES,
ÄKKI ENNAST SIRUTAS
JA MUUTUS HIIGLASUUREKS.

NÜÜD NÄIB LIIS NII VÄIKENE,
ET MINE SAA SA ARU:
KUMB ISTUB KUMMA SÜLES VÕI
KES KELLE KAISUKARU.

Mõõtmatu Saaremaa

AIN VÄÄT

SAARLANE EDUKALT LÄBI SAAB Õ-TA.
SAARLANE IIALGI HOBUST EI NÕOTA.
EI ELA SAAREMAAL ÜHTEGI KRÕÖTA.

SAAREMAA SUURUST ON VÕIMATU MÕÖTA!
SAARLANE SELLEGA RÕÖMSASTI NÕUS:
MÕÖTMIST SEGAVAD MÕÖN JA TÕUS.

KAEVUPAINE

Mehis oli viieseks saanud, kui ta jälle perega mere äärde läks. Suvila ümber oli vaigust lõhnav männik, õitsev metskibuvits, sammal ja liiv. Ja loomulikult oli õuel kaev – vändaga salvkaev, luuk kõvasti peal. Oli vaja kaevule minna, ütles poiss miskipärast: "Ära mine, ämbris on veel vett..."

"See liivane tilk tuleks ära kallata ja värsket vett tuua," käskis vanaema suurt venda, keda võis juba noormeheks kutsuda.

"Las isa läheb," ütles Mehis ruttu.

"Miks kogu aeg isa? Meil on ju suur vend," arvas ema.

Aga kui suur vend ämbri võttis, haaras väike sangast kinni ja sosistas justkui mingi paine all: "Las issi toob ise vett..."

Issi peale võis küll kõiges kindel olla, teised aga ei saanud väikemehe imelikust käitumisest aru.

"Mis kaevupaine teda vaevab..." ümises vanaema mõtlikult.

"Kaevupaine?" ei saanud ema aru.

"Kuidas siis seda ütleva peab?" küsis vanaema. "Kõik ta meeled on ju kaevu küljes, isegi unes. Sinna lubab ta veel üksnes isal minna."

Seda olid teisedki märganud, aga keegi ei osanud seletust anda.

"Olete ehk teda kaevuga hirmutanud?" päris vanaema ja vaatas suurele vennale otsa.

Ent keegi polnud vetevaimust ega kaevu-kollist sõnagi poetanud, ka suur vend mitte. Eelmisel suvel oli kaev huvitanud Mehist liigagi, pane või luuk lukku, et õnnetust ei tuleks. Nüüd hoidis ta ka teisi sealt eemal. Jäta või janu joomata, supp keetmata, nõud pesemata. Aga midagi pole parata, veeämber saab ükskord tühjaks, ka sauna peab vett viima.

"Las isa ise," raiub Mehis nutumaiguga suus ning annab ämbri vaid isa kätte. Isa lähebki vette tooma ja Mehis rahuneb selleks korraks.

Aga järgmine kord läheb ikkagi vend, see ongi suure venna töö.

"Siia! Appi!..." kostab varsti kaevult.

"Venn-a-a..." ahastab väikemees. "Venna kukkus kaevu!"

"Mis sa nüüd, nii suur mees ei mahu kaevu. Küllap kallas külma vett sussidesse..." ütleb isa, viskab siiski sae käest ja jookseb vaatama. Ema sööstab saunast välja, märg pesu käes. Vanaema tatsub kohale. Suur vend, keda miski ei kohuta, vahib ülesvändatud ämbrisse hirmunud näoga.

"Vaadake ometi, mis see on...?" kogeleb ta. Ja ise punetab häbist, et oli appi hüüdnud. Suured vennad ei karju ju appi.

Ämbris ulbib jäme, rattana rõngas surnud vaskuss. Mehis vahib pärani silmi vaskussi, kel endal silmi peas pole, ja on seejuures rahu ise.

"Paistab, et vanarahva jutt vaskussist saab tõeks," pomiseb vanaema.

"Et ta peab läbi rattarummu pugema, et nägijaks saada..."

"Oi, mul läheb süda pahaks," ütleb suur vend toibudes.

"Vaskuss ei riku veel kaevu, ta ka looduse osa," teab isa ja püüab asjale seletust anda: "Sel suvel kõrbeb kõik, palju öid pole kastetilkagi maas olnud. Isegi sääski pole. Küllap tundis ta vee kosutavat hingust, ronis ketiaugust sisse ja kukkus alla. Välja enam ei saanud."

Nii see võis ju olla, isad annavad alati asjadele lahenduse. Aga mis seos on sel Mehisega, temas tärganud kaevupainega?

Vesi kallati janus kadakapöösale, uss maeti liiva sisse, peale veeretati suur kivi, kivile pani poiss kimbukese õitsvat nõmmeliivateed. Just kui ussirohtu. Ja ta oli seejuures täiesti rahulik.

"Ta teadis siis kogu aeg, et kaevuga on midagi korrast ära, aga ei osanud seda meile seletada," rääkis ema.

"Tuleb välja, et tal on mingid v õ i m e d," ütles suur vend ja vaatas väikest sellisel pilgul, nagu näeks ta teda esimest korda.

"Kes teab," lisas vanaema. "Võib-olla oleks ta olnud vanasti kaevukatsuja. See, kes näitab, kuhu peab kaevu kaevama. Las ta kasvab, ehk saab temast teadjamees."

"Ussi vesi on k-külm!" kilkas Mehis õhtul saunas, kui emme ta loputusveega üle uhas ja hellalt saunalina sisse mässis.

Kaevupaine oli kadunud nagu halb unenägu. Kaev oma veesoontega aga on üks salapärane asi. Ka ussid, iseäranis vaskussid on salapärased loomad.

Ka lapses on peidus palju salapära, mis päritud kaugetelt esivanematelt, kelle jaoks oli kaev püha ja kes teadsid ussikeelt.

JAAN RANNAP

OHOO JA AHAHA

Illustreerinud MARGOT KASK

Kõht punnis, suu kõver, ilmub köögiuksele pahane Virgel: "Memm, Pärt ütleb mulle ohoo! Mina tahan omaette legolammast kokku seada, aga tema ütleb ohoo!"

Mida peab memm sellest arvama? "Las ta ütleb," arvab memm. "Mis sinul sest on?"

"Aga ma ei taha, et ta mulle ohoo! ütleb," öiendab Virgel. "Ütle talle, et ei tohi ohoo! öelda."

Memmele see mõte ei meeldi. Memm ei tahaks teiste kodus midagi keelata. Pealegi on tal kartulikooremise pooleli. Maamemm on linnarahval külas ja kangesti tahab kasulik olla.

"Kuule," ütleb memm. "Pärt vast ei öelnud ohoo! sulle. Võib-olla ütles ta seda sinu legolambale. See võis talle nii väga meeldida, et Pärt ei saanud teisiti kui pidi ohoo! ütleva."

"Ta ütles mitu korda," pobiseb Virgel, kuid juba lahkema näoga. Selle lahkema näoga kaob ta köögiukselt tagasi poiste poolele.

Viie minuti pärast on ta paha näoga tagasi.

"Pärt ütleb mulle ikka ohoo! Ma joonistasin nüüd Ford-autot. Mina omaette joonistan, Pärt ikka ohoo! ja ohoo!"

Enam vanaema ei ütle, mis sul sellest. Ju siis on, kui ohood välja ei kannatata.

"Aga sina ütle temale ahaa!" annab memm nõu.

"Kuidas?" ei saa Virgel aru.

"Lihtsalt. Kui Pärt ütleb ohoo!, ütle

sina vastu ahaa!"

"Ahaa!" kordab Virgel ja ta nägu venib naerule. See plaan talle meeldib.

Memm võib nüüd rahulikult pühendada kogu tähelepanu kartulitele. Ohoo! ja ahaa! kostab tubadest.

"Ohoo!"

"Ahaa!"

"Ohoo!"

"Ahaa!"

Aga siis käib kõva mürts. Ja kööki kostab justkui puhutaks poiste poolel häälest ära pasunat ning vinguvat vilepilli. Tegelikult pole seal muidugi mingisuguseid pille. Kui memm jaole jõuab, on vanema venna sõrmed noorema juustes, noorem vennike aga vehmerdab vanemat kahe väikese rusikaga.

"Marss nurka!" käratab memm võimukalt. "Virgel klaveri kõrvale, Pärt sohva juurde!"

See on selles majas midagi uut. Selles majas häält ei tõsteta, noomimine on käinud õrnal häälel. Ootamatusest jätvavad mõlemad riukuked kisa.

"Marss nurka, nägu seina poole!" pörutab memm. "Ja enne te ei tule sealt ära, kui mina luban!"

Vaiksest väiksest memmest on äkki saanud väejuht. Kui teda tundev kõrvaltvaataja asja hindaks, peaks ta tunnistama, et memm on äkki kolmkümmend aastat nooremaks muutunud.

Koju saabunud emme-issi kergitavad üllatusest kulme, kui neid tavaline tervituskisa vastu ei võta. Kulmud kerkivad veelgi, kui toauksele jõutakse.

"Kes need siis meil siin on?" imestatakse ebaharilikku vaatepilti nähes. Maamemm teab. Maamemm ka ütleb:

"See seal sohva juures nurgas on Ohoo!, klaveri kõrvale nurgas Ahaa!"

HENNO KÄO Hernehirmutis

Illustreerinud PRIIT REA

Imas on igasuguseid maid. Mõnel maal kasvavad viinamarjad, mõnel jõhvikad. Leidub koguni maid, kus kasvab nii palju banaane, et terve maailm saab neist söönuks. Ja jääb ülegi. Mõnel maal ei kasva suurt midagi, on lihtsalt kõrb. Nii et maid on, jah, õige mitut sorti. Meil tuleb juttu kuningriigist, kus kasvab nii seda kui teist. Polnud puudust kolmandastki. Häda oli selles, et hernerid ei tahtnud seal kuidagi kasvada, kuid rahvale meeldis hirmsasti herneid süüa. Kodanikud ei olnud eluga sugugi rahul ja kipusid nurisema, sest mis elu see ilma herneresteta on. Nüüd oli kuningal hea nõu kallis. Ta läks targa juurde. Tark ütles, et ega hernerid muidu kasva, neid tuleb ehmatada. Et hernerid peavad pidevalt hirmu all olema, ei neist muidu asja saa.

Läks siis kuningas koju ja kuulutas üle riigi, et otsitakse head hernerestehmatajat. Kõige parem hernehirmutis saab kuningatütre naiseks ja võib-olla ka pool kuningriiki. Veerandi vähemalt. Kuningatütart ja poolt kuningriiki tahtsid muidugi kõik. Või vähemalt veerandit. Aga uhkus ei lubanud selle riigi meestel hernehirmutiseks hakata. Nõnda ilmus ühel hommikul hernepõllule lossi külje all vaid üks vaene noormees. Tema riided olid räbaldunud, saapad katki ja juuksed kammimata. Oma viimase viiesendise oli ta hiljuti

ära kaotanud, sest taskupõhjas oli auk. Noormehe kõht korises näljast ja tal polnud põrmugi põhjust uhke olla. Nälg oligi teda hernepõllule toonud, kuninga kutsest polnud tal aimugi. Aga hernevarred olid kidurad, suhu polnud midagi pista.

Kuningas oli pisut pettunud, kui nägi käratseva meest summa asemel põllul vaid ühte kurba kuju. Aga no, asi seegi.

"Hei, sina seal!" hüüdis kuningas ülevalt müürilt. "Näita välja, kuidas see hernerestehirmutamine sul käib!"

Noormees ei taibanud, mida temalt taheti. Ta vaid seisis ja laiutas käsi.

Nüüd sündis midagi imelikku. Hernepõld lõi korraga sahisema, varred väanlesid ja kaunad muudkui kasvasid.

"Väga hea!" rõõmustas kuningas. "Suurepärane! Seisa seal ja ära liiguta! Öhtul tule lossi. Printsess on sinu." Poolest kuningriigist polnud enam juttugi. Või vähemalt veerandist.

Noormehel algas nüüd hea elu. Öhtud ja ööd veetis ta lossis, tema naine oli kaunis printsess ning rõivad siidist ja sametist. Hommikuti tõmbas ta jälle vanad räbalad selga, pani võileiva tasku ja läks tööle. Töö tähendas mõnel kuningriigi hernepõllul seismist, käed laiaili. Hernerestehirmutamisest tõusis suur tulu: need kasvasid hästi ja rahvas oli rahul. Hernehirmutise käed kippusid küll öhtuks ära väsima, aga see ei teinud muret. Pisut murelikuks tegi lubatud poole kuningriigi saatus. Või vähemalt veerandi.

P. Rea

AINO PERVIK

Mammutilaps ja tuul

Illustreerinud PIRET MILDEBERG

Ühel hommikul ärkas mammutilaps selle peale, et keegi tuuseldas ta pikkades seljakarvades.

"Ema, ema!" hüüdis mammutilaps hirmuga.

"Kes mind sakutab?"

Ehmunult tegi mammutiema silmad lahti ja vaatas ringi.

"Siin ei ole kedagi!" ütles ta. Siis aga lõi tugev tuulehoog mammutiema londi püsti.

"Tohoh!" ütles mammutiema. "Oi kui kange tuul!"

"Kes?" küsis mammutilaps ärevalt.

"Tuul," ütles mammutiema ja tõmbas mammutilapse kaissu. "Ära karda, see on ainult tuul."

"Ma ei näe teda," ütles mammutilaps.

"Tuult ei näegi," ütles mammutiema. "Tuul puhub."

"Kuidas ta puhub, kui teda ei näe?" küsis mammutilaps. "Kus ta on?"

"Võib-olla on tuul mõne jäämäe taga peidus," vastas mammutiema kõheldes. "Võib-olla ta ei taha, et teda nähakse."

"Aga miks ta siis puhub?" küsis mammutilaps. "Kas ta tahab, et me teda otsiksime?"

"Võib-olla tõesti," ütles mammutiema, sest ta ei mõistnud midagi targemat kosta.

Mammutilaps hakkaski otsima. Terve päeva ajas mammutilaps tuult taga.

HIIR
HERBERTI
KIRJAKONTOR

Ats Möllits 9 a

Soovin kirjasõbraks 9-10 a poissi. Ma kogun pilte autodest. Meeldib jalgrattasõit, ujumine ja legod.

Address: 86801 Pärnu mk Selja, Tori sjk.

Helena Naarits 13 a

Meeldib suvi, talv ja kõikidele vastata.

Address: 76607 Keila, Kruusa 19-41

Marika Maasik 12 a

Mulle meeldib joosta, ujuda, koguda kleepse ja joonistada. Sooviksin kirjasõpradeks 10-13 a poisse ja tüdrukuid üle Eesti. Kui mulle kirjutate, lisage palun enda foto.

Address: 68203 Valga, Metsa 18-27

Jaanika Kutsar 12 a

Hei, poisid ja tüdrukud! Olen pikk brunett tüdruk, kes ei saa vahel isegi aru, mille üle ta naerab.

Huvid: muusika kuulamine, korvpall, kirjasõbrad, kuulsuste pildid, postrid ja plakatid. Vastan kõigile.

Address: 74401 Alavere sjk, Kose mnt 22-9.

Liisi Jänes 11 a

Sooviksin saada kirju tüdrukutelt ja poistelt. Vastan kõigile! Saada ka foto.

Huvid: korvpall, muusika kuulamine, lugemine ja meisterdamine.

Address: 90601 Läänemaa, Martna sjk Kirna

Kaks aastat tagasi vastas kunstnik-kirjanik Edgar Valter TÄHEKESES küsimustele, mis lapsed olid toimetusse saatnud. Onu Edgar rääkis, kuidas ta raamatuid kirjutab-joonistab, pajatas Pokudest ja Võrumaal sündinud mõttest rajada Võrumaa ja Põlvamaa piirile Pokumaa. Muu hulgas said lapsed ka teada, et onu Edgaril on hulk karvaseid sõpru, mitu koera, mitu kassi.

Pööra lehekülge! Täna SES räägib onu Edgar oma koertest.

Ja muidugi joonistab ka.

Pildistanud Külli Leppik

On vana tõde, et koer on inimese parim sõber. Olen sellega vägagi päri. Ei kujutaks kohe kuidagi ette elu ilma koerata. Pöörismäel on neid koguni kolm – Pata, Emma ja Uru.

URU, KAUKAASIA LAMBAKOER

Kui Uru meile jõudis, oli ta nii pisike, et mahtus ühe peopesa peale istuma. Ta oli pisem kui Pöörismäe köuts Sooru.

Poolteisekuisena näitas ta esimest korda iseloomu ja urises, kui tahtsin teda süles tiigi äärde viia. Teine katse oli toidukaussiga seotud, kuid jõuvahekorrad said sedapuhku lõplikult minu kasuks paika pandud ja püsivad paigas siiani.

Uru ei unusta hetkekski, et on sünnilt valvekoer. Peab nii omadel kui võõrastel silma peal. Eriti võõrastel. Peale Pöörismäe kahe- ja neljajalgsete pole tema jaoks ühtki usaldusväärset inimest ega looma. Ja seda arvamust avaldab ta üpris valjult ja otsekoheaselt. Aga omased hoiab väga. Ja pererahva hellitustest ei ütle

ONU EDGAR

Kõrputab ja
Joonistab

kunagi ära.

Vahel võib Uru olla ka õige lüüriline. Kui ta on Emmasse parajasti kõrvuni armunud, ja seda ikka juhtub, siis otsib ta pakitsev hing väljapääsu laulus. Ta ajab pea kuklasse, seab mokad hoolikalt torusse ja laseb häälel tulla. Ei – see pole mingi tavaline monotoonne koeraulgu. Siin lauldakse terved melodiad maha, ikka kõrgetelt helidelt päris madalateni välja. Ja vastupidi. Uru ise naudib oma musitseerimist täiel rinnal. Kui satub veidigi vale toon vahele, vormib ta mokad ümber ja proovib uuesti. Ja kui siis see päris õige toon käes, püüab ta seda pikalt hoida.

Mõnikord katsetab osavõtlik Emma kaasa laulda. Aga Emma laulab liiga kõvasti ja hästi valesti. Siis saab Urul lauluisu kohe otsa. Ja Emma jääb muidugi ka vait.

PATA, NJUUFANDLANDI KOER

Pata on süsimust. Isegi silmad on mustad. Nii et fotodele jääb ta tihti vaid koerakujulise

musta laiguna. Aga joonistades tuleb välja küll Pata mis Pata.

Pata sai talle nimeks sellepärast, et ta juba pisikese pambuna astus pat-pat-pat. Esikäppade varbaid metsaoti kombel pisut sissepoole hoides. Pealegi on tal nii karvased käpad, et jääb mulje, nagu oleks tal paar numbrit suuremad narmendavad susid jalas.

Varvaste vahel on Patal lestad, nagu ühel õigel njuufandlandi koeral ehk tuukerkoeral peavadki olema. Ujuda oskab ta ka. Kui meil on õnnestunud teda mõne maiusega vette meelitada. Aga edasi kiirustab küll kõige lühemat teed pidi tagasi kaldale.

Mis veel? Pata on toimekas ja iseseisev. Oskab uksi avada, aga kinni panna veel ei oska. Oskab hästi konte peita, aga veel paremini teiste koerte peidetud konte leida. Õpib kõike lennult. Aga vahel on kutse peale sündinud kurt. Ja kui siis temaga tõreled, muutub kohe heaks lapseks. Istub, lamab, haugatab ja pakub käppa. Seda kõike oma algatusel. Peasi – ära riidle!

Külaliste suhtes on ta umbusklik ja tõrjuv. Aga omadele näitab oma rõõmsat meelt hoogsabakeerutamisega. Siis tuleb küll hirm peale, et ta kohe-kohe helikopterina õhku tõuseb. Tõsijutt! Loodetavasti seda ei juhtu.

EMMA, BERNHARDIIN

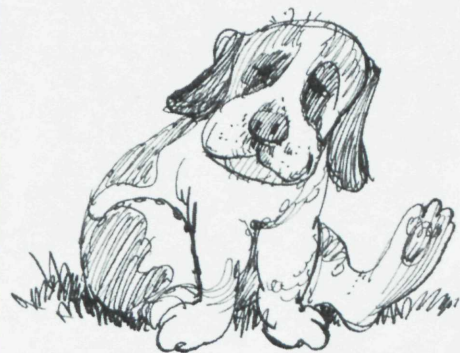

Kui sa ei taha koera, ära mine koertenäitusele! Aga meie läksime. Imetlesime, laitsime, kiitsime. Lõpuks asutasime end ära minema. Ja seal, näituseplatsi päramise serva peal, ta istuski. Pisuke bernhardiinihakatis. Suurte käppade, suure pea ja suurte lontis kõrvadega, punase-valgelaiguline nukrailmeline lõbus koeratüdruk. Vaatasime ja vaatasime, läksime ära, tulime tagasi. Ja jälle vaatasime. Ah, mis sest rääkida! Ei saanud arugi, kui uus pereliige istus auto tagaistmel. Ja ei kahetse me seda siiani.

Paberite järgi oli ta nimi Emma. See nimi sobis ta leebe loomuga ja nii ta jäigi Emmaks. Praeguseks on pisike Emma kasvanud suureks nõtkeks koeraks. Ta jookseb kiire ja hüpped hea vedruga. Emma ei armasta üksi olla. Ta otsib aiva pererahva seltsi, ootab kõnetamist, silitamist. Ja sülle tahab! Kujutage ette!

Armukade on ta ka. Kõik rivaalid nügib õrnalt, aga otsustavalt kõrvale. Kuigi tal on hell süda. Isegi nii hell, et temaga ei saa pahandadagi. Kord jäi köögilauale kolm keedetud muna. Viie minuti pärast oli neid vaid kaks. Kolmas oli haihtunud. Koos koeraga. Ja Emma ei teadnud, kuhu pilku peita või kui väikeseks end teha. Tuli õnnetut kelmi lohutada.

Emma ise on usin lohutaja. Kui mõni meie pere kass juhtub kanges armuigatsuses haledalt näuguma, ruttab Emma talle ikka juurde, nuhutab ja katsub mõistatada, mis väikest looma vaevab.

Anu Jänes 12 a

Sooviksin kirjasõpra, poissi või tüdrukut vanuses 12-14 a. Minu huvid on flööt, laulmine, käsitöö ja arvuti. Meeldib musat kuulata. Kes pildi saadab, saab kindlalt vastuse. Pliiats kätte, paber ette! Kirjutama! Address: 90601 Läänemaa, Martna sjk Kirna.

Herle Vald 12 a

Ootan kirju poistelt ja tüdrukutelt. Minu hobid on pillide mängimine, laulmine ja kleepsud. Address: 90102 Läänemaa, Metsküla.

Anne-Mai Murs 12 a

Ootan kirju nii poistelt kui tüdrukutelt. Mu hobid on kleepsude ja telefonikaartide kogumine ning muusika kuulamine. Saatke ka pilt! Address: 90102 Läänemaa, Saastna II-8.

Lea Saame

Soovin kirjasõbraks 8-9 a tüdrukut. Huvid: ujumine, lugemine, joonistamine, kleepsude kogumine. Address: 75503 Kiisa. Harjumaa.

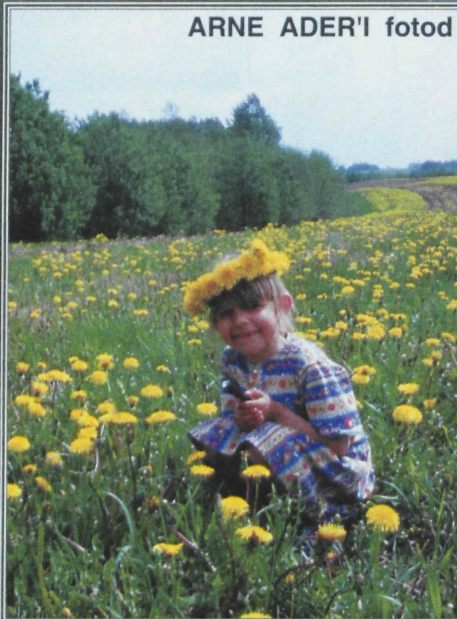
Annika Altpere 13 a

Ootan kirju nii poistelt kui tüdrukutelt vanuses 11-14 a. Huvid: kirjasõbrad, tantsimine jms. Address: 46504 Lääne-Virumaa, Venevere sjk.

Angela Nurmsalu 13 a

Tahaksin endale kirjasõpra vanuses 12-14 a. Huvid: arvuti, muusika, kool, rulliskudega sõitmine, jalgrattasõit. Kirjutada võivad nii poisid kui tüdrukud. Palun saatke ka pilt. Address: 74401 Harjumaa, Alavere, Kose 18-3

ARNE ADER'I fotod

MURUPÄIKE- VÕILILL

Kes Sa siis oled, pisike murupäike? Lille kõrvale kükitades märkame kõigepealt tema ilusaid kollaseid õisi... Tegelikult polegi see ilus õietutt õis, vaid hoopis üks suur õiekorv sadakonna pisikese õiega. Taimetargad ütleksid selle kohta – võilille korvõisik koosneb sajast kuni kaheksajast keelõiest. Kogu seda suurt kollast õiekorvi katavad väljaspoolt pikad rohelised kattelched, mis öösel ja vihmasajus õisi varjavad. Kattelched peidavad murupäikese meie eest ka siis, kui oleme mõned kaunid võililled tuppa vaasi toonud. Ja sellised rohelise kelluka kujulised on ka veel puhkemata õied.

Kogu see kena õiekorv asub pika peenikese õievarretoru otsas. Võilillepärja punujad teavad, et mõned õievarred on pikemad ja mõned lühemad. Aga üks ühine omadus on neil küll – murtud varred ajavad välja valget piimmahla, mis pärjapunuja käed üsna ruttu pruunilaiguliseks muudab ning mida ükski seep kuidagi ei taha maha võtta. Seda kibedat piimmahla leidub ka võilille lehtedes. Millegipärast ei tee loomad mõrust maitsest üldse välja ja krõpsutavad nii võilillelehti kui -õisi mõnuga. Vihmausside kodude naabrusesse jääb võilille kuni poole meetri pikkune jäme juur. Just see taimeosa valmistab pahameelt kõigile aiapidajatele, sest ükskõik kui hoolikalt võilille lehed peenralt ära rohitakse, ajab juurikamadu üsna kiiresti välja uued lehekodarikud ja uued murupäikesed.

Kuid murupäikeste säramise aeg on lühike. Vaid mõne nädala jooksul saab mesilane murupäikese pead sasides oma jalad kullatolmuseks teha. Äkki on terve muru pisikesi halle pilvetupse täis ja siis viivad tuulepuhangud sadu väikesi langevarje laiali kõigi nelja ilmakaare poole. Iga langevarju karvatupsu otsas ripub võilille-seeme. Ikka selleks, et peagi puhkeksid murul uued väikesed päikesed.

KRISTEL ADER

ARTUR KIRJUTAB JA JONISTAB

Artur Luik on 7 aastane Hiiumaa poiss. See on tema esimene kiri TÄHEKESELE.

Olin kodus päeval ma, äkki hakkas sadama. Sadas hiiri, sadas kasse, igat sorti mänguasju. Akki isa tuli tuppa, küsis, "kas sa tahad suppi?" Vastasin, et kõht on täis. Küsisin, kas näeb ta kasse, igat sorti mänguasju? Isa vaatas aknast välja, ütles, "ära tee, poiss, nalja. Kus sa näed nüüd mingeid kasse, igat sorti mänguasju? Ara parem luuleta, mine võta emalt tolmuimeja."

Joonas Arro I kl. Tallinn

POSTIPAUN

TULNUKAS

Mul on üks tuttav tulnukas, kes elutseb planeedil Vüü. Ta Kuu peal kurke kasvatab ja need siis Marsil maha müüb.

Saadud raha eest, kas tead, ta ostab mett planeedilt Maa. Ka sõpru tema meeles peab, neid, kel kodus on Uraan.

Sel tulnukal on mitu saba ja keset kõhtu üks suur naba. Ta aina kurke vitsutab ja oma kõhtu patsutab.

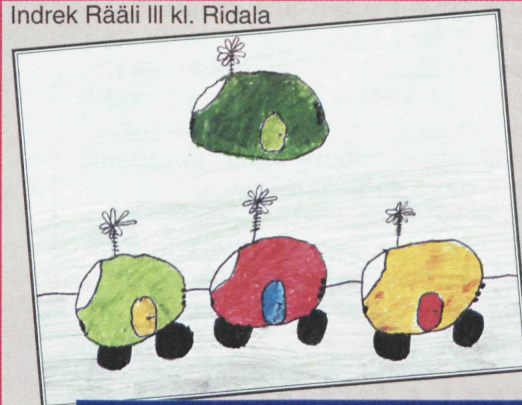
Andres Jefimov
Kilingi-Nõmmelt

SUVI

Seal on nii suured mäed, ma sirutan sinna käed. Seal on nii ilus, ma seisan päikse vilus. Seal särab ilus päike, siis olin ma veel väike. Siis oli suvi, seal lendas tuvi. Ma jooksin paljajalu, ja püüdsin sealt ka kalu. Seal lendas mõni lind, mul varbas oli pind.

Johannes Luik
Tartust

Indrek Rääli III kl. Ridala

Mina olen Helena.

Olen 9 aastane ja käin Võru I Põhikooli III klassis. Mulle meeldib joonistada, seepärast on mu lemmiktunniks joonistamine. Aga koolis on mul veel üks tore tund, näiteringi tund. Me teeme seal näidendeid. Ma käin ka trennis. Me teeme seal võimlemiskavasid. Selles on toredad tantsud.

Luuletuse "Lubadus Võrumaale" kirjutasin ma vabariigi aastapäevaks.

Vaanatan Eestimaa kaarti – ja mida seal näen? Rohetab metsi, kõrguvad mäed. Metsade-mägede keskel on Võrumaa. Mulle nii armas ja kodune ta.

Võrumaalt pärit on ema ja isa, elasid siin memm ja taat. Võruka hing on vintske ja visa,

ei rasked ajad jagu tast saa.

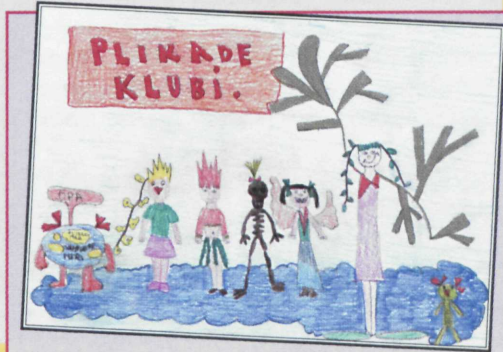
Aastate pärast, kui saanud ma suureks ja kaugele kandnud on tiivad, ei siis unusta, kust algavad mu juured, Võrumaale tagasi teed mind viivad.

KASSIPOEG KITA-KURR

"Meil ei ole sind vaja!" visati kassipoeg tänavale. Nõnda hakkaski kassipoeg Kita-Kurr tänaval elama. Küll ta oli abitu – külm oli, süüa ei olnud. Nii ta kõndis mööda tänavaid kuni kohtas koera. Kiisu tahtis peitu pugeda, kuid koer oli hea. Varsti nägi Kita-Kurr ka koera peremeest. Kui peremees hüüdis koera, sai kassipoeg aru, et selle nimi on Jollu. Järgmisel päeval nägi kassipoeg jälle koera. Koer oli kodust välja saanud. Jollu kutsus kassipoega kaasa. Ta viis ta oma koju. Seal ei tahtud kassipojast esialgu kuuldagi, aga Jollu oli visa. Ta tuli Kita-Kurriga uuesti ja uuesti. Lõpuks võeti kassipoeg vastu.

Nii leidis Kita-Kurr endale uue kodu.

Kristiina Makk
Pelgulinna
Gümnaasiumi õpilane

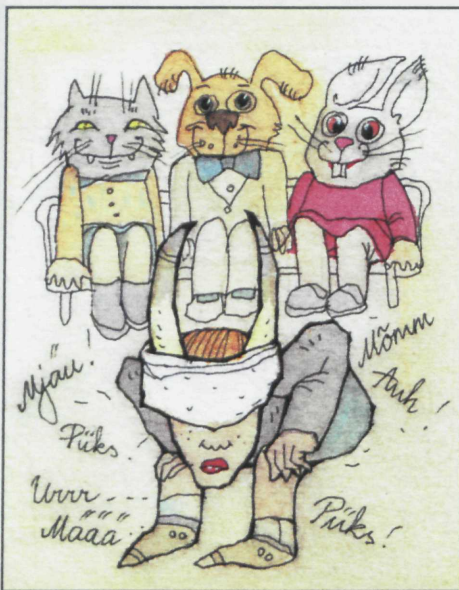

Kati Rahu IV kl. Võru

SÜNNIPÄEVAVEPEOKS MÄNGE SINU

MÄÄ JA MÖÖ

See mäng tõstab sinu sünnipäevapeol kõigil tuju. Seadke istmed poolringi. Edasi valige endi seast üks, kes ukse taha

läheb ja kellel seal silmad kinni seotakse. Seni, kuni ta ukse taga on, otsustavad teised, missugust looma keegi kujutab.

Järgmiseks juhatakse pimesikk tuppa. Ta peab nüüd leidma süle, kuhu istuda. Kui see õnnestub, teeb leitud mängija endale võetud looma häält.

Pimesikul tuleb ära arvata kaks asja: mis loomaga tegu ja kes seda kujutab. Kui pimesikk eksib, peab ta leidma uue mängija, kelle põlvedele istuda. Kui aga pimesikk märki tabab, läheb äraarvatu ise ukse taha ja laseb endal silmad kinni siduda.

Muidugi peavad siis kõik mängijad kohad vahetama ja uuteks loomadeks hakkama.

PALLIKUNINGAS

Üks mängijatest valitakse pallikuningaks. Ta saab palli ja seab

end seisma seljaga teiste poole. Mängijaid nägemata viskab pallikuningas palli üle öla õhku nende suunas.

Mängijad võistlevad, kes palli kinni püüab. Kui see on kellelgi õnnestunud, seistakse rivi, kõigil käed selja taga. Pallikuningas võib nüüd ümber pöörata. Tema ülesanne on ära arvata, kes palli hoiab. Muidugi püütakse seda raskeks teha, teeseldes, nagu oleks pall mujal kui see tegelikult on.

Kui pallikuningas õigesti ära arvab, saab ta palli tagasi ja jääb pallikuningaks edasi. Kui ta aga eksib, asub tema kohale pallivaldaja.

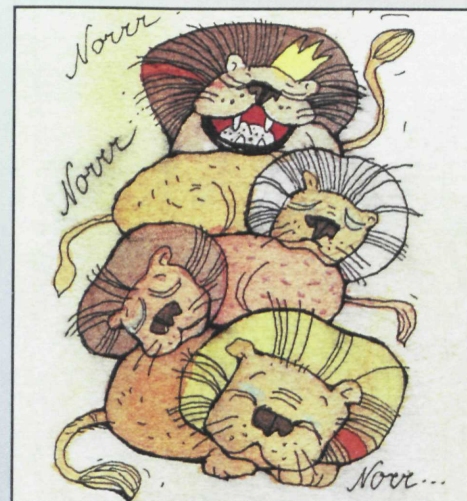
MAGAVAD LÕVID

Seda mängu mängi oma sünnipäevakülastajatega siis, kui pidu hakkab lõppema ja mõni juba väsinud paistab olevat.

Hakka ise mängujuhiks. Ütle oma sõpradele, et nemad on nüüd lõvid, kes pikalt ja vaevaliselt saagiretkelt tagasi pöördunud. Kui oled lõvide elust filme näinud, tead pisut ka rääkida, mis saagijahil juhtus.

Oi, kui väsinud on lõvid! Loe aeglaselt ühest kümneni. Nad lausa vajuvad toapõrandale (või aiaturule) lesima. Kui kõlab "kümme", peavad kõik lõvid, silmad kinni, liikumatult lebama. Sina jääd neid jälgima. Kui keegi peaks pisutki liigutama, tuleb tal istuli tõusta. Istuja võib aidata mängujuhil lõvide liikumatust jälgida.

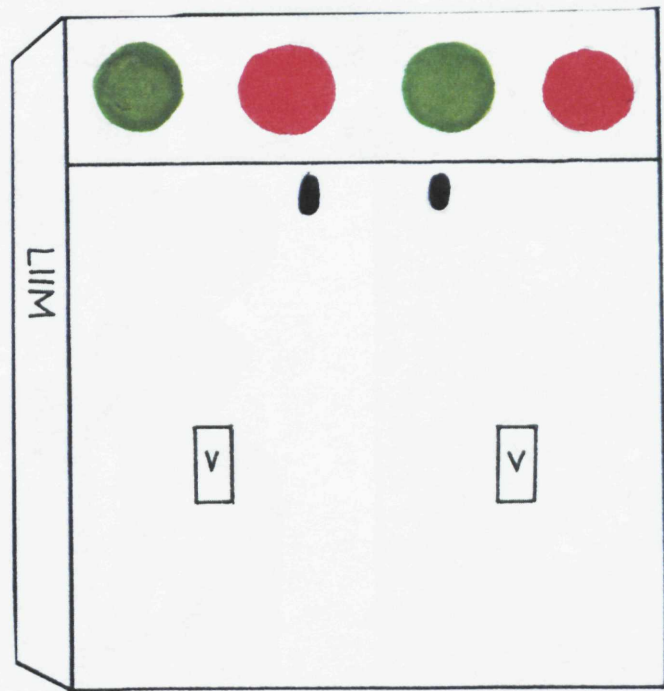
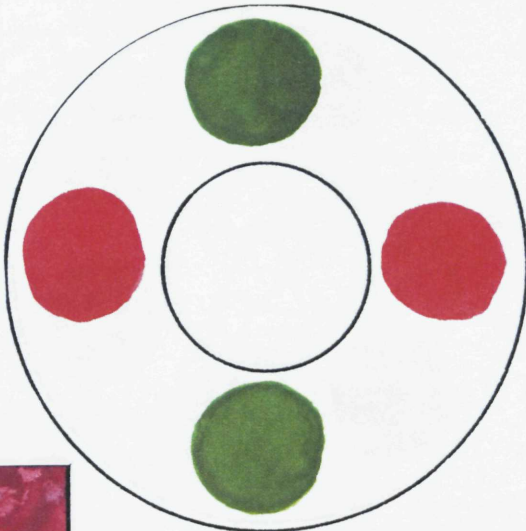
Viimane lõvi, kes lebama jääb, saab aunimeks džungli kuningas!

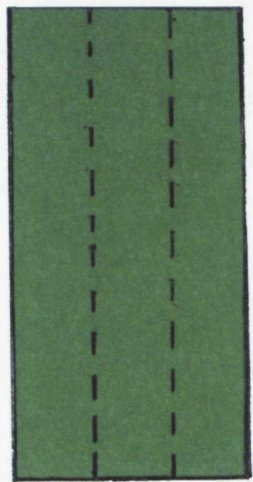
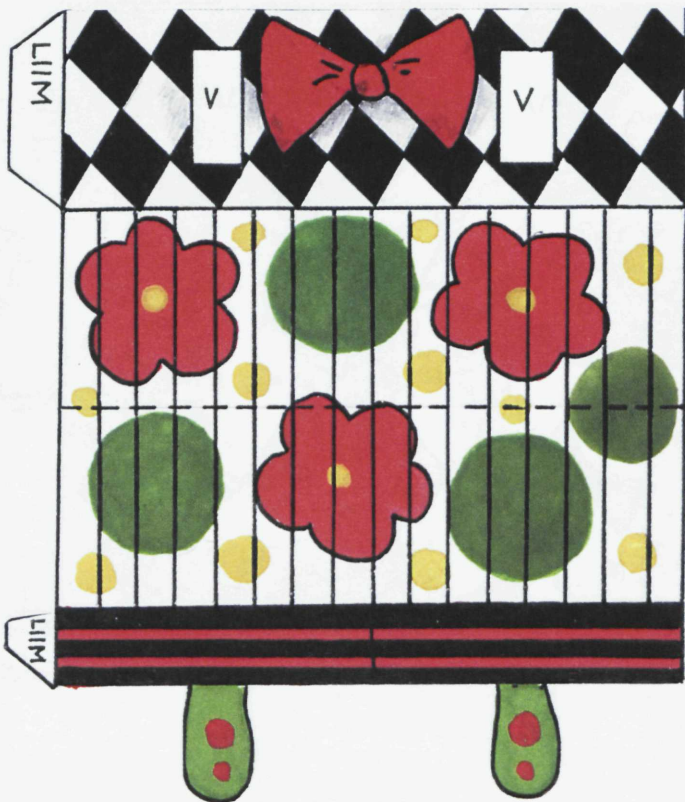
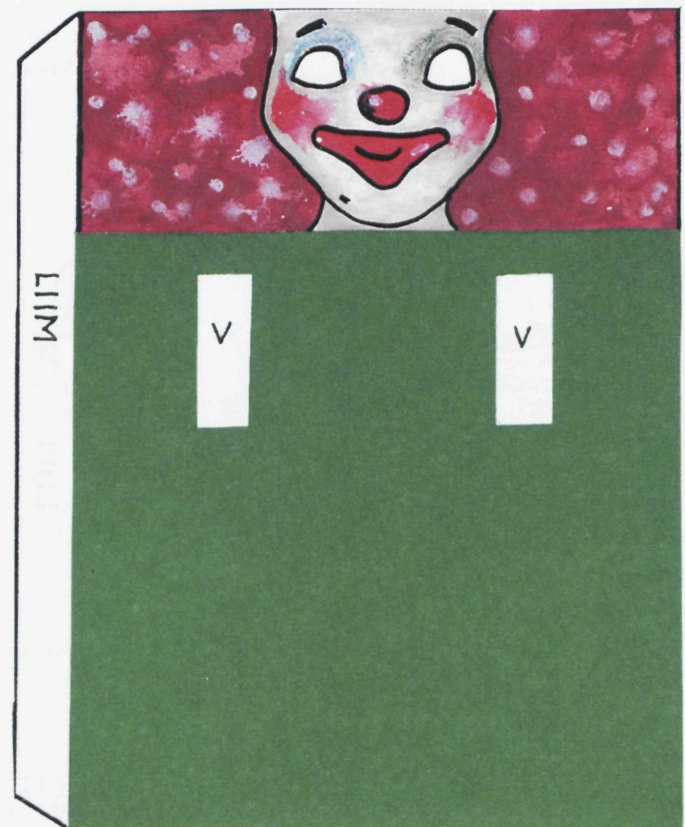
KLOUN

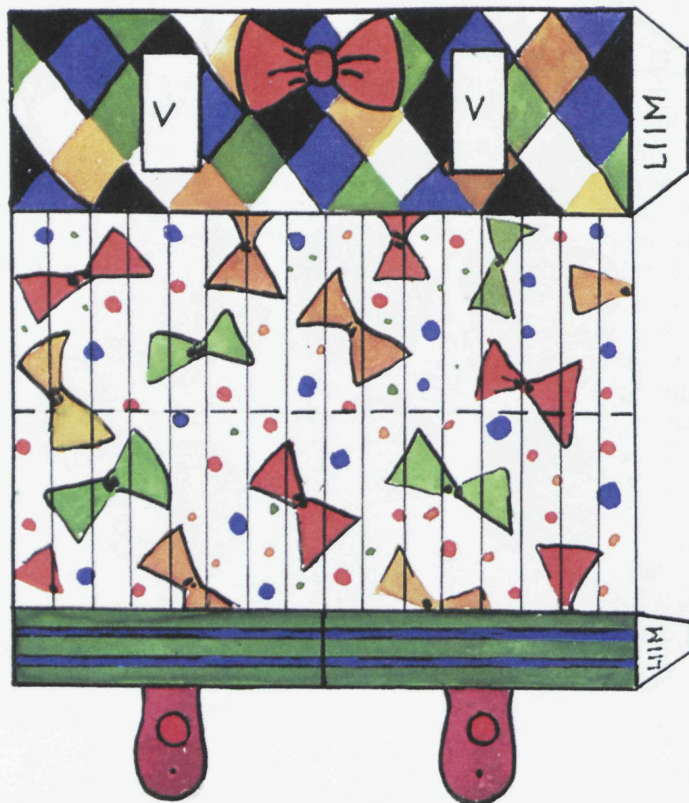
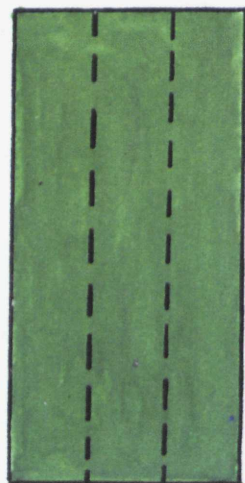
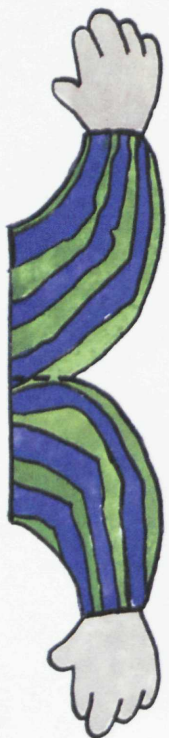
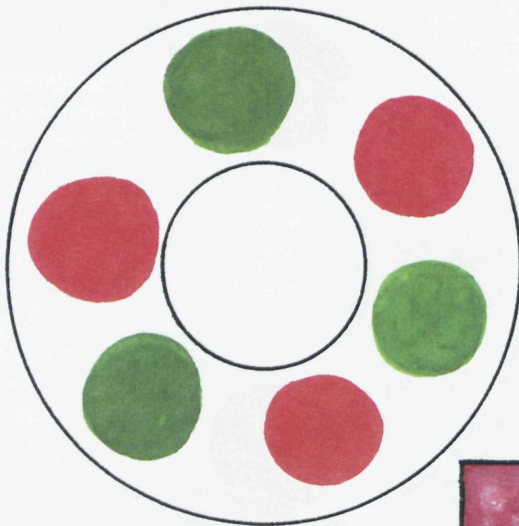
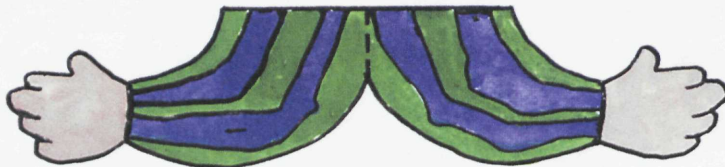
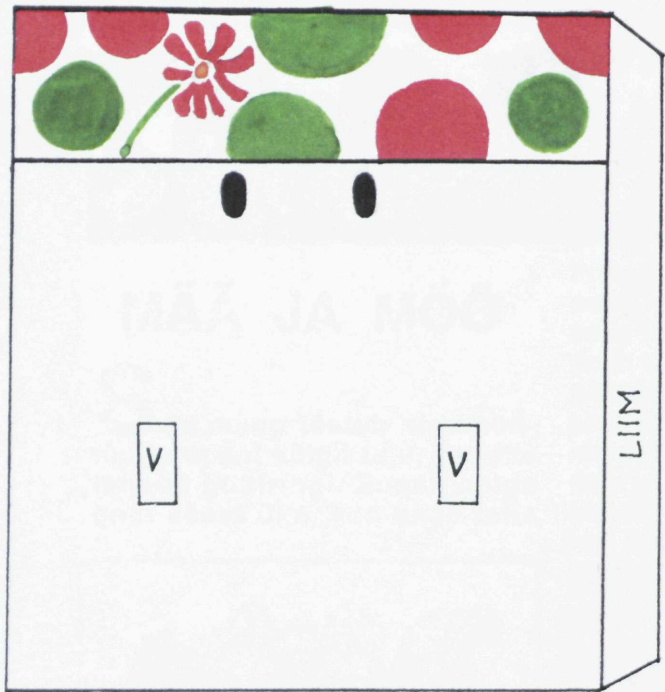

Lõika kõik tükid välja. Samuti "V" tähega märgitud ristkülikud ja silmaavad näos. Voldi lipsuga nelinurk mööda punktiirjoont kokku ja lõika musti jooni pidi ribad. Nüüd kleebi sellest silinder. Voldi jalad kahele poole. Kleebi ka näo ja mütsiga nelinurkadest silindrid. Pane näoga silinder ja mütsiga silinder üksteise sisse nii, et nelinurksed augud jääksid kõigil kohakuti. Voldi roheline ristkülik punktiirjooni mööda ribadeks ja pista silindrite külgedel olevatest aukudest läbi. Murra käepooled kokku. Kleebi käed rohelise riba mõlemale poolele nii, et riba otsad jäävad käepoolte vahele. Aseta kübara serv mütsile. Tõstes mütsi üles-alla, liiguvad kaasa ka käed ja silmad.

Joonistanud EPP MARGUSTE

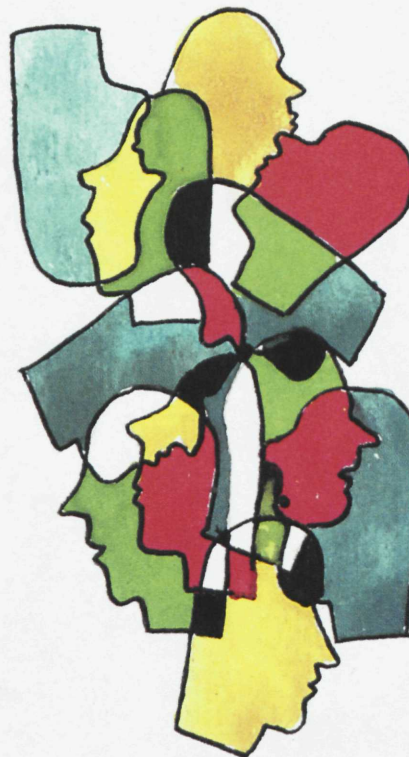

Missuguse lille punub tüdruk järgmisena pärga?

Missugune tükk sobib augu täiteks?

Mitu pead on pildil kujutatud?

Joonistanud EPP MARGUSTE

A horizontal row of ten empty red rectangular boxes for writing the answers.

Iga pildil kujutatu annab sulle ühe tähe. Mitmenda, näitab ringis olev number. Kirjuta need tähed järjekorras tühjadesse ruutudesse ja sa saad ühe sõna.

Asutatud jaanuaris 1960
ilmub kord kuus

Toimetuse address:
Pärnu mnt 67a
10134 Tallinn

Peatoimetaja
ELJU SILD
tel 6 463 698

Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP
tel 6 463 697

Kunstiline
toimetaja
PRIIT REA
tel 6 463 697

Printaia
Tatari 64
10134 Tallinn

ESIKAANE
TEGI
PRIIT
REA

LONTU ja MÖKU

Aili Mittal

